

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

**Optimalizace vojenských újezdů
jako proces vytváření samosprávy na uvolňovaných
územích vojenských újezdů**

Bc. Arnoštka Jelínková DiS.

© 2014 ČZU v Praze

Souhrn

Tato diplomová práce částečně navazuje svým obsahem na moji bakalářskou práci, která byla zaměřena na poskytnutí celkového obrazu problematiky vojenských újezdů, jejich právního postavení a upozornění na problémy, které jsou s fungováním vojenských újezdů jako takových spojeny, jak z hlediska výkonu státní správy, tak z hlediska samotné existence s ohledem na omezení trvale žijících obyvatel a okolních obcí.

Diplomová se zabývá komplexním analyzováním problémů spojených právě s existencí vojenských újezdů, ale i okrajově posádkových střelnic a cvičišť a navržení jejich optimálního počtu a rozlohy prostřednictvím tzv. optimalizace vojenských újezdů.

V návaznosti na tyto skutečnosti je v diplomové práci shrnuta a vyhodnocena problematika optimalizace vojenských újezdů ve vazbě na změny hranic vojenských újezdů, rušení Vojenského újezdu Brdy včetně dopadu na trvale žijící obyvatele. V diplomové práci jsem se zaměřila na problémy po jednotlivých oblastech, zejména vypořádání vydaných restitučních nároků, postavení a zabezpečení obyvatel vojenských újezdů a uvolňovaných částí vojenských újezdů a jejich přechod pod místní samosprávy či naopak vznik nových obcí.

Klíčová slova: vojenský újezd, optimalizace vojenských újezdů, obec, region, samospráva, trvale žijící obyvatel vojenského újezdu, Armáda České republiky, Ministerstvo obrany, újezdní úřad vojenského újezdu, výkon státní správy, anketa.

Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je vytvořit celkový přehled o problematice vojenských újezdů jako procesu vytváření samosprávy na uvolňovaných územích vojenských újezdů, vyvodit závěry a zároveň navrhnout doporučení a opatření.

Dílčím cílem diplomové práce pak bude zjistit, zda se budou obyvatelé nově vznikajících obcí podílet/angažovat na životě ve své nové obci, a to zjištěním, zda mají zájem v nové obci začít podnikat, zda se budou v nové obci angažovat formou občanských sdružení, nadací či spolků, zda se hodlají zasadit o výstavbu bytové zástavby v nové obci a tím zvýšit příliv dalších obyvatel do obce, aj.

Zároveň si klade práce za cíl komplexně analyzovat problémy s existencí vojenských újezdů, ale i okrajově posádkových střelnic a cvičišť a navržení jejich optimálního počtu a rozlohy. V návaznosti na výše uvedené budou v diplomové práci řešeny problémy po jednotlivých oblastech, zejména vypořádání vydaných restitučních nároků, postavení a zabezpečení obyvatel vojenských újezdů a uvolňovaných částí újezdů a jejich přechod pod místní samosprávy či naopak vznik nových samospráv.

Diplomová práce se skládá celkem ze dvou částí – teoretické části a praktické části. Teoretická část bude vycházet ze studia dokumentů, tj. odborné literatury, legislativy a zejména dokumentů a podkladů Ministerstva obrany.

V praktické části bude podrobně rozpracována jako kvantitativní šetření – výzkum „anketa“ mezi občany žijícími na území vojenských újezdů, kterou zadalo a provedlo Ministerstvo obrany v roce 2012 a na které jsem se prakticky podílela vč. vyhodnocení výsledků. Dále bude jako kvantitativní šetření – výzkum provedeno na území vojenských újezdů dotazníkové šetření, kde budou respondenti odpovídat písemně na otázky tištěného formuláře – dotazníku na téma „jak se budete podílet/angažovat na životě ve své nové obci?“. Dotazníkové šetření bude provedeno na území VÚ Boletice, Hradiště a Libavá, neboť na těchto VÚ vznikají nové obce. Před zahájením dotazníkového šetření bude provedena pilotní studie formou nestandardizovaného rozhovoru, která bude mít za cíl,

zjistit, zda informace, které jsou požadovány, vůbec ve zkoumané populaci existují a zda jsou dosažitelné, zároveň bude proveden na malém vzorku obyvatel vojenského újezdu tzv. předvýzkum, a to na Vojenském újezdu Libavá s cílem zjistit otázku srozumitelnosti distribuovaného dotazníku.

Kvalitativní šetření bude provedeno pomocí techniky „zúčastněného pozorování“ a dále pomocí řízených rozhovorů s aktéry optimalizace vojenských újezdů formou polostandardizovaného rozhovoru. Tyto rozhovory se budou týkat osob, které jsou nějakým způsobem spjaty s vojenskými újezdy, a to nejen z řad jejich obyvatel, ale např. z různých institucí, občanských sdružení či „obyčejný pohled obyčejného člověka“.

Analýza výstupů praktické a teoretické části by měla pak dát ucelený pohled na problematiku optimalizace vojenských újezdů a bude stanoven závěr.

Cílem praktické části diplomové práce bude navrhnout a popsat proces optimalizace vojenských újezdů, a zda je za všech známých okolností proveditelný a případně zjištěné nedostatky navrženými opatřeními odstranit či alespoň eliminovat.

Dílčím cílem diplomové práce pak bude zjistit zda se budou obyvatelé nově vznikajících obcí podílet/angažovat na životě ve své nové obci, a to zjištěním, zda mají zájem v nové obci začít podnikat, zda se budou v nové obci angažovat formou občanských sdružení, nadací či spolků, zda se hodlají zasadit o výstavbu bytové zástavby v nové obci a tím zvýšit příliv dalších obyvatel do obce, aj.

Zhodnocení výsledků

Jako kvantitativní šetření byla provedena a zpracována anketa. Ze všech skutečností získaných samotným procesem optimalizace VÚ ve vazbě na provedenou „anketu“ vyplynulo, že navržené katastrální členění, ať už týkající se změny hranic po vyčlenění sídelních útvarů z VÚ či samotného rušení VÚ Brdy vycházelo z předpokladu, že sídelní útvary s více jak 2 000 obyvateli jsou bez možnosti volebního práva na samosprávu a vlastnického práva. To dokazují i průměrné výsledky účasti obyvatel u provedené ankety: VÚ Libavá 38,61%, VÚ Hradiště 64,38 % a VÚ Boletice 58,82 %. Dále bylo zjištěno, že již dříve částečně zpřístupněné okrajové části (přístupné pouze ve svátcích, o sobotách a nedělích), nejsou využívány k výcviku a nelze je využívat k výcviku s ostrou municí, což je v rozporu se samotnou podstatou existencí vojenských újezdů. Provedená anketa i vlastní šetření v terénu ukázalo především to, že bylo zejména vyhověno požadavkům okolních obcí, a tím vzniklo 6 nových obcí (de facto obnova původních obcí po více jak 60 letech pod vojenskou správou) VÚ Libavá – vznik třech obcí (Město Libavá, Kozlov a Luboměř), VÚ Hradiště – vznik dvou obcí (Doupovské Hradiště a Bražec) a VÚ Boletice – vznik jedné obce (Polná na Šumavě). Ostatní sídelní útvary byly přiřčeny k okolním obcím rovněž opět na základě požadavků a vzájemných dohod se samosprávou okolních obcí. Celý proces optimalizace proběhl na základě již zmiňované ankety mezi obyvatelstvem VÚ, kteří se svobodně mohli rozhodnout o svém dalším osudu a jakou cestou se budou ubírat, zda cestou vzniku samostatné obce se všemi právy a povinnostmi nebo cestou přiřčeny se k nějaké již stávající obci.

Dále bylo jako kvantitativní šetření – výzkum provedeno na území vojenských újezdů dotazníkové šetření. Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo provést analýzu „zda se budou obyvatelé podílet/angažovat na životě ve své nové obci?“

V tomto kvantitativním šetření byly také stanoveny následující dílčí cíle:

1. Zjištění jaká věková kategorie obyvatel je aktivnější v přístupu „podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“.

Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že aktivnější v přístupu „podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“ je věková skupina 60 - 69 let, a to u mužů i žen. Z celkového počtu 211 respondentů je to u pohlaví muži (celkem 94) 40 respondentů

tj. 18,95% a pohlaví ženy (celkem 117) 58 respondentů tj. 27,48%, celkově tedy 46,43% z celkového počtu dotazovaných respondentů.

2. Zjištění, jaký typ vzdělání ovlivňuje aktivní přístup „podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“.

Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že aktivnější v přístupu „podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“ z celkového počtu 211 respondentů - pohlaví muži (celkem 94) 37 respondentů tj. 17,53% se vzděláním střední bez maturity/vyučen a pohlaví ženy (celkem 117) 56 respondentů tj. 26,54% se vzděláním střední s maturitou.

3. Zjištění, zda se obyvatelům zlepšila kvalita života v nové obci po optimalizaci vojenských újezdů.

Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že obyvatelé vojenských újezdů jsou přesvědčeni, že se jim zlepšila kvalita života v nové obci po optimalizaci VÚ. Z celkového počtu 211 respondentů se vyjádřilo kladně 161 dotazovaných respondentů (z toho 75 mužů (tj. 35,54%) a 86 žen (tj. 40,75%). Nasvědčuje tomu i skutečnost, že z celkového počtu 211 respondentů má 104 dotazovaných respondentů (tj. 49,28%) zájem podílet se na fungování nových obcí, a dalších 92 dotazovaných respondentů (tj. 43,60%) přemýšlí o tom, že by začali v nových obcích podnikat.

V dotazníkovém šetření – výzkumu byly stanoveny následující hypotézy:

Hypotéza H1: „Mladší věková kategorie (do 39 let) je aktivnější v přístupu podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“.

Tato hypotéza byla falzifikována (vyvrácena).

Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že aktivnější v přístupu „podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“ je věková skupina 60 - 69 let, a to u mužů i žen. Z celkového počtu 211 respondentů je to u pohlaví muži (celkem 94) 40 respondentů tj. 18,95% a pohlaví ženy (celkem 117) 58 respondentů tj. 27,48%, celkově tedy 46,43% z celkového počtu dotazovaných respondentů. Ze šetření vyplynulo, že výše uvedená věková skupina je sice spokojena se svojí životní úrovní, zdravím, ale zároveň se aktivně zapojila do procesu optimalizace VÚ a chce se podílet na fungování chodu nových obcí

a chce podporovat i výstavbu bytové zástavby a tím zvýšit příliv dalších obyvatel do nových obcí.

Hypotéza H2: „Vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé mají aktivní přístup podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“.

Tato hypotéza byla falzifikována (vyvrácena).

Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že aktivnější v přístupu „podílet se/angažovat na životě ve své nové obci“ z celkového počtu 211 respondentů - pohlaví muži (celkem 94) 37 respondentů tj. 17,53% se vzděláním střední bez maturity/vyučen a pohlaví ženy (celkem 117) 56 respondentů tj. 26,54% se vzděláním střední s maturitou. Dotazovaných respondentů s vysokoškolským vzděláním bylo celkem 15 z toho 9 mužů a 6 žen, což vzhledem k celkovému počtu respondentů činí pouze 7,10%.

Hypotéza H3: „Po optimalizaci vojenských újezdů se zlepší kvalita života obyvatel v nových obcích.“

Tato hypotéza byla verifikována (ověřena).

Z odpovědí v dotazníku vyplývá, že obyvatelé vojenských újezdů jsou plně přesvědčeni, že se jim zlepší kvalita života v nové obci po optimalizaci VÚ. Z celkového počtu 211 respondentů se vyjádřilo kladně k této věci 161 dotazovaných respondentů (z toho 75 mužů (tj. 35,54%) a 86 žen (tj. 40,75%). Nasvědčuje tomu i skutečnost, že z celkového počtu 211 respondentů má 104 dotazovaných respondentů (tj. 49,28%) zájem podílet se na fungování nových obcí, a dalších 92 dotazovaných respondentů (tj. 43,60%) přemýšlí o tom, že by začali v nových obcích podnikat. Zároveň mají zájem se podílet na fungování chodu nových obcí a chtějí podpořit výstavbu bytové zástavby a tím zvýšit příliv dalších obyvatel do svých nových obcí.

Kvalitativní šetření bylo provedeno pomocí techniky „zúčastněného pozorování“ a dále pomocí řízených rozhovorů s aktéry optimalizace vojenských újezdů formou polostandardizovaného rozhovoru.

Celkem bylo s respondenty provedeno 20 tzv. polostandardizovaných rozhovorů, z toho se 16 muži a 4 ženami. Nejvíce dotazovaných bylo ve věkové kategorii 40 – 59 let, a to celkem 14 dotazovaných (dále pak ve věkové kategorii 20 – 39 let 4 dotazovaní a ve věkové kategorii 60 a více let 2 dotazovaní, ve věkové kategorii do 19 let nebyl žádný z dotazovaných). Na otázku, zda se Vás jako osoby bude optimalizace vojenských újezdů přímo dotýkat odpovědělo 14 dotazovaných, že ano; 5 dotazovaných, že ne a 1 dotazovaný, že částečně ano. Na otázku, zda má armáda opustit VÚ Brdy odpovědělo 8 dotazovaných, že ano; 5 dotazovaných, že ne a 7 dotazovaných, že neví a nemá jasný názor na tuto problematiku. Na otázku, zda Ministerstvo obrany dostatečně seznámilo veřejnost potažmo obyvatele VÚ a okolní obce s problematikou optimalizace VÚ odpovědělo 11 dotazovaných, že ano; 5 dotazovaných, že ne a 4 dotazovaní, že neví, nemohou toto posoudit či možná ano. Na otázku, zda si myslíte, že zřízení CHKO na území bývalého VÚ Brdy je řešení dostačující, které ochrání místní přírodu a krajinu, např. před možností výstavby odpovědělo 8 dotazovaných, že ano; 9 dotazovaných, že ne a 3 dotazovaní, že toto nedokážou posoudit či neví.

Cílem provedených rozhovorů bylo především získat informace od vzorku všech zainteresovaných osob z řad zaměstnanců újezdních úřadů a VLS ČR, s.p., ale i starostů okolních obcí, občanských sdružení, obyvatel VÚ, ale i zaměstnanců MO. Osloveni byli rovněž odborníci na problematiku ekologie krajiny, ochrany přírody a krajiny, geologie, ale i zároveň zcela nezávislé osoby, které s vojenskými újezdy nic nespojuje.

Z provedených rozhovorů (i mimo kladené dotazy) vyplynulo, že není zcela jednotný názor na celý proces optimalizace vojenských újezdů. Více jak 50% dotazovaných je přesvědčeno, že MO učinilo dostatečné kroky k informovanosti veřejnosti, obyvatel VÚ a okolních obcí, 40 % dotazovaných si myslí, že AČR má VÚ Brdy opustit, naopak bylo rozhovory zjištěno, že 45% dotazovaných, má obavy, že zřízením CHKO na území bývalého VÚ Brdy nebude zajištěna dostatečná ochrana např. před výstavbou či masovou turistikou, a tím by mohlo dojít k poškození přírody a krajiny. Dále bylo z rozhovorů patrné, že osoby, které pracují ve vojenském újezdu, mají obavy o svojí další existenci z hlediska sociálního aspektu. Naopak lidé, kteří s VÚ nemají de facto nic společného,

chápu krok resortu obrany jako nutnost „opustit prostor, který už není potřebný“. A oslovení starostové z okolních obcí chápu situaci, která nastala a přiznávají, že nastane doba „většího shonu“, ať už i nutností provést změny svých územních plánů či obecně se postarat o obyvatele VÚ, kteří pod ně přejdou z VÚ. Naopak krok AČR chápu občané, kteří budou žít v nově vytvořených obcích, tito lidé mají zájem řešit problematiku „života obyvatel“ v nové obci i prostřednictvím čerpání prostředků z dotačních titulů a tuto příležitost vnímají jako šanci „o svém území“ rozhodovat sami, vč. toho, že si mohou svobodně zvolit starostu a celé zastupitelstvo, a zároveň např. koupit si dům, ve kterém bydlí.

Doporučení

Dokončit legislativní proces schválení „zákona o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)“. Na to je samozřejmě vázána mimo jiné změna zákona o evidenci obyvatel, zákona o matrikách, lesního zákona, lázeňského zákona, zákona o ověřování, zákona o ochraně přírody a krajiny a o soudech a soudcích.

Dokončit proces “vzniku 6 nových obcí” ve vyčleňovaných částech VÚ, a to na území Vojenského újezdu Boletice - obec Polná na Šumavě, na území Vojenského újezdu Hradiště - obec Bražec a obec - Doupovské Hradiště a dále na území Vojenského újezdu Libavá - obec Město Libavá, obec - Kozlov a obec Luboměř pod Strážnou. Ve vazbě na plánovaný vznik těchto obcí nadále **intenzivně spolupracovat s tzv. „přípravné výbory“ a plně je podporovat při začleňování pod místní samosprávu a celkově začlenění do regionu.**

Dokončit proces zrušení Vojenského újezdu Brdy. Dodržet jeho katastrální členění dle již dříve prezentovaných zásad, tzn. dle historických katastrů obcí ještě před vznikem újezdu tj. z r. 1949, které respektovalo hledisko rozvodí a možnost obcí ovlivnit otázku zásobování pitnou vodou a protipovodňových opatření.

Ve vazbě na zrušení Vojenského újezdu Brdy **dokončit ve spolupráci s MŽP proces vzniku Chráněné krajinné oblasti Brdy na území „bývalého VÚ Brdy“ s účinností od 1. ledna 2016,** tak aby byla zajištěna ochrana přírody a krajiny tohoto území po opuštění újezdu armádou.

Zajistit větší informovanost veřejnosti (nesoustředit se jen na okolní obce) prostřednictvím médií, ale i distribucí informačních letáků po obcích a regionech.

Více využívat k podávání informací o optimalizaci vojenských újezdů webové stránky příslušných újezdních úřadů vojenských újezdů.

V případě, že se nepodaří schválit “zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)“, tak navrhnout následné varianty řešení:

- a) **zakonzerování Vojenského újezdu Brdy** – tj. AČR si dané území ponechá ve správě i v majetku, zůstane ve statut vojenského újezdu, ale výcvik nebude na daném území probíhat;
- b) **zmenšení Vojenského újezdu Brdy** – tj. AČR si ponechá pouze část VÚ k výcviku vojsk a zbylá část bude předána obcím (jako je to v případě ostatních VÚ);
- c) **armáda si ponechá Vojenský újezd Brdy celý, ale na daném území bude vyhlášena CHKO Brdy.**

Rozdělit návrh zákona na dva samostatné zákony: tj. jedním zákonem zrušit VÚ Brdy a druhým zákonem “vyčlenit” území z ostatních vojenských újezdů, tím pádem by byla větší šance “jak uspět”, alespoň v jedné věci, vzhledem k velkému odporu Středočeského kraje a některých obcí proti zrušení VÚ Brdy.

Další vývoj a následná realizace procesu optimalizace vojenských újezdů se bude odvíjet od skutečnosti, zda bude v nejbližší době schválen zákon „o hranicích vojenských újezdů“.

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

- AOPK ČR. *Ptačí oblasti České republiky, Special Protection Area of the Czech Republic*. 1. vydání. Praha: AVENTINUM s.r.o. 2009. 87 s. ISBN 978-80-87051-53-5.
- ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1. vydání. Grada Publishing, a.s. 2010, 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vydání. Praha: Alfa Nakladatelství, s.r.o. 2008, 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 4. vydání. Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum. Praha 2011. 372 s. ISBN 978-80-246-1966-8.
- GERLOCH, A. *Teorie práva*. 4. upravené vydání. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. Plzeň. 2007. 343 s. ISBN 987-80-7380-023-9.
- HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. C.H.Beck. Praha. 521 s. ISBN 978-80-7280-086-4.
- MIKO, L. a kol. *Zákon ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. BECK. 2005. 526 s. ISBN 80-7179-904-1.
- MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Vojenské újezdy Armády České republiky*. 1. vydání. Praha: AVIS. 2006. 285 s. ISBN 80-7280-345-9.
- SISK, T., (2001) *Democracy at the local level: The international IDEA Handbook on participation, Representation, Conflict management, And governance*. Stockholm: International IDEA.
- SYRUČEK, M., *Záhady brdských lesů*. 1. vydání. Nakladatelství Epoque. Praha 2014, 225 s. ISBN 978-80-7425-204-4.
- POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. 1. vydání. Praha: C.H.BECK. 2002. 290 s. ISBN 80-7179-748-0.
- VEDRAL, J. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. BOVA POLYGON Praha. 2012. 1448 s. ISBN 978-80-7273-166-4.
- WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. *Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. 1. vydání. Linde Praha, a.s. 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Legislativní dokumenty:

Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, v platném znění.

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, v platném znění.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení), v platném znění.

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, v platném znění.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Zákon č. 20/1987 Sb., o památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých dalších zákonů (vodní zákon).

Ostatní dokumenty:

WIT Transactions on Information and Communication Technologies. BOZEK, F., KOMAR, A., DVORAK, J., BOZEK, A., JESONKOVA, A. *Risk management of NATURA 2000 sites in Czech military training*. 2012, ISSN: 17433517.

MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Analýza vojenských újezdů*. 2010.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Bílá kniha*. 2011.

Moravian Geographical Reports. RASKA, P., KIRCHNER, K. *Assessing landscape changes in a region affected by military activity and uranium mining (prameny municipality area, western Bohemia, Czech republic): A multi-scale approach*. 2011. ISSN: 12108812.

Internetové zdroje:

AOPK ČR: www.nature.cz

<http://www.vzdelanyzastupitel.cz/prirucka/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce.aspx>

MINISTERSTVO OBRANY ČR: www.army.cz

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR: www.mzp.cz

SDRUŽENÍ MĚST A OBCÍ ČR: www.smocr.cz

VOJENSKÝ ÚJEZD BRDY: www.vojujezd-brdy.cz

VOJENSKÝ ÚJEZD BOLETICE: www.vojujezd-boletice.cz

VOJENSKÝ ÚJEZD BŘEZINA: www.vojujezd-brezina.cz
VOJENSKÝ ÚJEZD HRADIŠTĚ: www.vojujezd-hradiste.cz
VOJENSKÝ ÚJEZD LIBAVÁ: www.vojujezd-libava.cz
www.facebook.com/vojenskeujezdy
www.pribramsko.eu

Ústní a písemná sdělení:

BENDA, Libor: ústní sdělení. Újezdní úřad VÚ Brdy v Jincích. Duben 2012.
DORŇÁK, Pavel: ústní sdělení. MŽP ČR v Praze. 5. listopadu 2013.
DVOŘÁKOVÁ, Magdalena: ústní sdělení. MO ČR v Praze. Říjen 2012, listopad 2013.
FILIP, Jan: písemné sdělení. Praha. Říjen 2010.
KAZATEL, Vladimír: ústní sdělení. MO v Praze. Březen 2012. 4. prosince 2013.
KOSTKA, Jozef: ústní sdělení. MO v Praze. Listopad 2012. 6. února 2014.
LAŠTUVKA, Petr: ústní sdělení. MO ČR v Praze. 4. prosince 2013.
MALANÍK, Radek: ústní sdělení. Újezdní úřad VÚ Březina ve Vyškově. Březen 2012.
MELEG, Miroslav: ústní sdělení. Újezdní úřad VÚ Boletice v Boleticích. Březen 2012.
PIPEK, Jaroslav: ústní sdělení. AOPK ČR v Praze. 5. listopadu 2013
SCHMID, Josef: ústní sdělení. Újezdní úřad vojenského újezdu Libavá
ŠKRHA, Paľo: ústní sdělení. MO SR. Květen 2013.
VAŠÍČEK, Petr: ústní sdělení. Újezdní úřad VÚ Hradiště. Duben 2012.